

JoFs vapenexpert HÅKAN SPUHR testar och skriver om vapen.

JOF har testat de fem drillingar som är vanligast på den svenska marknaden: två modeller från Krieghoff, samt en från vardera Blaser, Merkel och Zoli. Av dessa är Zoli från Italien och de övriga från Tyskland. Här finns allt från lägsta prisklassen strax över 20 000 kronor till en bit över 85 000 kronor. Det finns alltså drillingar med i testet i flertalet prisklasser, men känner någon att priset inte räcker till, så är det bara att beställa ytterligare gravyr – då går priset upp betydligt.

JOF
TESTAR

Drillingar

Drillingar är betydligt mer komplicerade att tillverka än flertalet andra vapentyper. Mycket av arbetet måste göras manuellt och därför blir vapnen dyrare än till exempel en studsare eller hagelbössa. Generellt kan man säga att man får vad man betalar för, det är nämligen stor kvalitets- och hanteringsskillnad mellan bössorna som nästan uteslutande återspeglas i priset.

Enda undantaget är testets dyraste bössa, vilken känns som om den sluppit undan vissa delar av fabriken kvalitetskontroll, men det är sannolikt endast otur i arbetet och säkerligen hade vapnets garantier löst problemen. Det är fortfarande en mycket bra bössa, men jag tycker ändå inte riktigt att man får vad man betalar för.

Skjutegenskaper

I allmänhet skjuter en drilling som bäst vid första kulskottet innan piporna hunnit bli varma, eftersom värmen från skotten gör att pippaketet böjer sig och flyttar träffbild. För praktisk jakt har

en helt annan sving och balans. Vid testskjutningen har vi jämfört vapnen inbördes och av rättviseskäl är därför inte heller drillingarnas skjutegenskaper med hagel jämförda med rena hagelgevärs egenskaper, eftersom det är något helt annat.

En drilling med en baskyl av duraluminium väger i snitt 400 gram mindre än motsvarande drilling med stålbasyl, denna skillnad är mycket tydlig och säkerligen en bidragande orsak till att de två drillingarna i kaliber 20 blev populärast i testgruppen, vilket naturligtvis beror på att vikt och balans på dessa drillingar är mycket bättre. Faktiskt föredrog fyra av fem skyttar de två drillingarna i kaliber 20.

Det är för övrigt intressant att i sammanhanget nämna att i Tyskland, som är drillingarnas hemland, är kaliber 16 den absolut vanligaste kalibern även om kaliber 12 och 20 tagit över på senare år.

Nu efterfrågar marknaden i Sverige kaliber 12, vilket är lite

”En drilling skjuter som bäst vid första kulskottet innan piporna hunnit bli varma”

fenomenet liten betydelse, men på skjutbanan och vid inskjutning är det irriterande då skotten i normalfallet klättrar på tavlan. Enda undantaget är vapen med friliggande kulpipa och här i testet är det bara Blaser som har detta. Krieghoffs drillingar däremot kan mot extra tillägg och väntetid fås med friliggande kulpipa.

Generellt är piporna på drillingar betydligt kortare än på ett normalt hagelgevär och ger därför

tråkigt, för jag tror att om drillingköparen hade känt på båda varianterna, hade valet i många fall blivit kaliber 20. Jag inbillar mig att många svenskar har en övertro på effekten av tunga hagelladdningar i kaliber 12 och en föreställning om att kaliber 20-ammunition har sämre verkan samt är mycket dyrare och mer svåråtkomligt, vilket inte är helt sant. Det är inte några jätteskillnader i vikt på de olika vapnen i

ATT VÄLJA EN FAVORIT bland dessa fem drillingar är svårt, om man bortser från ekonomin. Känslomässigt känns habegäret stort för Krieghoff Optima Trophy, samtidigt som det mest intelligenta vore att välja den mest genomtänkta och välplanerade drillingen Blaser. Rent personligen anser jag att de andra vapnen faller bort av olika anledningar, men framförallt vikt och balans anser jag vara extra viktigt på ett flyktskyttevapen. Överst Krieghoff Optima Trophy, Krieghoff Triumph, Blaser, Zoli och Merkel.

gram räknat, men trots detta uppfattas vissa vapen som betydligt mer lätthanterliga och mer välbalanserade, sannolikt beror detta till stor del på viktfordelningen.

Stockning

Någon gång efter andra världskriget började tyska vapentillverkare göra kolvar och detaljer som var mindre avrundade och mer kantiga. Den nu helt dominerande svinryggen blev populär då, och personligen är min helt subjektiva inställning att grejorna var snyggare förr och kändes bättre utan det här bjäset. Jag anser att kolvarna på alla bössor på grund av deras

svinryggar har väl lågt monterade bakkappor. Det hade varit betydligt trevligare med raka kolvar, men eftersom modet kräver den här typen av kolvar, tillverkas de så här.

Vissa kolvar är försedda med bakelitbakkappor, vilket jag anser vara både snåldumt och korkat. En vanlig åkomma på bössor med just bakelitbakkappa är att tån lätt knäcks bort när någon sätter ner bössan lite för hårt i marken, en sådan sak händer nästan aldrig med en bra gummibakkappa. Likaså står en bössa med gummibakkappa betydligt stabilare än med bakelit.

I testet är det bara två vapen som har gummibakkappa och det är

Krieghoffarna, men det borde alla bössor ha med tanke på en drillings höga kostnad. Likaså saknar flera bössor i testet avtagbara rembyglar och har i stället fasta sådana, trots att avtagbara rembyglar innebär stora fördelar. Det verkar snarast som att avsaknaden av dessa beror på att man inte funderat igenom designen tillräckligt, utan kört på som man alltid har gjort.

Betygssystemet

Att sätta betyg som vi har gjort i tabellen är naturligtvis vanskligt, eftersom olika jägare uppfattar vapnets egenskaper helt olika, men vi har låtit var och en av testskyt-

TESTSKYTTRNA
Richard Larsson, Mats Magnusson, Lars-Åke Pehrnow och Bengt Wremerth testar drillingarna mot en flock lerduvor.

►► tarna sätta betyg på de olika egenskaperna och sedan har vi räknat ut ett medelvärde på dessa. Betygen är satta mellan 1-5 där 5 är bäst, av utrymmesskäl redovisas bara det sammanlagda medelvärdet.

Vi har även betygsatt "systemtänk". Det innebär att vapnet inte bara är ett vapen, utan ett helt system där man i efterhand kan köpa till pipset, stockar, kikarmontage eller delar därav och installera dem

"Fyra av fem skyttar föredrog drillingarna i kaliber 20"

själv utan speciell hjälp från en vapensmed. Systemtänk är ganska nytt i jaktvapensammanhang och hittills är det bara Blaser som har detta. Vad beträffar till exempel kikarmontage till de andra vapnen är det traditionella hakmontage, vilket i och för sig är väldigt bra men också klart kostsamt och inte heller vidare flexibelt om man skulle vilja komplettera vapnet med exempelvis en vakjaktssikte eller ett rödpunktsikte.

Det finns visserligen även andra montagesystem som fungerar på drillingar, men de flesta erbjuder inte sin ägare möjligheten att demontera kikaren och då blir även

vapnet klart begränsat i sitt användningsområde.

Samskjutning

Alla bössorna testsköts på 30 meter mot en målad stålplåt med alla tre piporna. Detta för att se hur samskjutningen fungerade. Generellt var denna mycket god, men på Zolin tog skotten alldeles för högt och till höger, vilket jag tycker är rätt dåligt på en ny bössa. Träffbilderna tog cirka 20 centimeter högt och 20 centimeter till höger, vilket motsvarar en siktesjustering med minimum 4 millimeter.

Vilken bössa ska man välja?

Drillingar är ganska kostsamma historier och naturligtvis lär plånboken avgöra valet för de flesta. Men även för dem som inte behöver ta någon speciell hänsyn till plånboken kan det finnas anledning att titta igenom alla vapenmodeller, då de skiljer sig markant i vikt, balans och i hur reglagen sitter. Det är inte alls säkert att det är den dyraste bössan som faller en på läppen, även om man skulle ha råd med den och likaså är det inte säkert att man väljer den billigaste även om plånboken kräver detta.

Sammanfattning

Då drillingen även är avsedd för flyktskytte behöver den en kolv

som passar bra, även vapnets balans och vikt är av betydelse. Jag tycker därför att den potentielle drillingköparen absolut bör jämföra olika modeller innan man gör sitt inköp. Det som passar kompiserna perfekt kan kännas helt fel till dig, därför är det en god idé att känna igenom bössorna i lugn och ro. Normalt är en drilling inte ett vapen som det skjuts tusentals skott med på banan år efter år. Likaså kan man tänka över om man ska ha aluminiumbaskyl eller ej. Vapnet blir mycket trevligare med aluminium, men samtidigt begränsar det mängdskytten. Undantaget är Blaserdrillingen som med sin stålinsats kraftigt minskar stressen på baskylen. ♦

VID 30 METERS skjutning på plåttavla med alla tre pipor, var det bara Zolin som utmärkte sig då skotten inte satt där de skulle.

Blaser

I vanlig ordning är det Blaser som står för nytänkande och brytande av traditioner i en i särklass trevlig kombination med högt kvalitestänkande och stor hantverksskicklighet.

Blaservapnet är i kaliber 20 och har dessutom aluminiumbaskyl, vilket gör att vapnet känns välbalanserat och lätt. Blaser har en extremt smart lösning med ett löst ställåsblock med stötbottnar som

FÖR ATT FÖRSTÄRKA aluminiumbaskylen har man ett ställblock som går in och låser i och runt pipan. En synnerligen smart och sund konstruktion.

BLASERS SMARTA kikarsiktesmontage kan monteras enkelt av de flesta utan att de behöver ta hjälp av en vapensmed.

får ta större delen av belastningen från skjutningen. Det fina med detta är att vapnet på det här viset, trots sin aluminiumbaskyl, har stora möjligheter att klara extremt många skott utan att baskylen tar stryk.

Blaser har dessutom ett extremt välutvecklat systemtänk av sällan skådat slag där kunden i efterhand kan beställa pipor i allehanda kalibrar och där kikarmontage finns färdigt och kan monteras utan någon dyr vapensmedsinstallation. Pipseten, som kan fås i alla möj-

liga upplägg såsom tre kulpipor, två kulpipor, en hagel och så vidare, gör att kunden utan förfärliga kostnader och långa leveranstider i framtiden kan få den pipa och den kaliber till vapnet som passar hans jakt just då.

Precisionen är mycket god tack vare att kulpipan är friliggande och Blasern är den enda drillingen som klarar att skjuta ett antal kulskott med precision i rad utan att behöva svalna av emellanåt. Blasern har utan tvekan bäst precisionspotential av alla testade drillingar.

Merkel

Merkel är till skillnad från Blaser en riktig klassiker som varit med i väldigt många år. Företaget ligger fortfarande i Suhl i östra Tyskland

I GRUNDEN HAR Merkel ett trevligt uppspännings- och pipväxlar-system. Dessvärre något odistinkt.

"Vapenmodellerna skiljer sig markant i vikt, balans och hur reglagen sitter"

och är ett av få företag som finns kvar efter kommuniststyret.

Vi var alla dessvärre rörande överens om att Merkeln var aningen för tung och trögmanövrerad, vilket känns väldigt tråkigt för att vara en sådan gammal klassiker. Positivt är däremot att den grova kulkalibern 9,3x74R var väldigt snäll att skjuta med, vilket givetvis till en del beror på vapnets förhållandevis höga vikt.

Visserligen kommer vapnets tröga manövrering att minska efter hand som den används, men då de flesta skjuter väldigt få skott med drillingar, kommer detta sannolikt att ta lång tid.

Merkels kombinerade säkring och kulsplånnare är de ensamma om och detta är en intressant konstruktion. Dessvärre är läget för osäkert hagel oklart, annars hade den känts betydligt intressantare.

Av någon outgrundlig anledning har man valt att märka vapnen Carl Gustaf, ett beslut som känns

väldigt främmande. Dels sker det inte längre någon civil produktion i Eskilstuna där Carl Gustaf Stads Gevärsfaktori låg, och dels finns det ingen tradition av drillingtillverkning i Eskilstuna. Det känns därför synnerligen fäntigt att döpa om ett starkt märke till ett svagare märke. Men säkerligen håller inte generalagenten med om detta. ►

MERKELN HAR som enda bössa ett laxspår fräst i spången, vilket ger ytterligare möjligheter för kikarmontaget.

Krieghoff Triumph

Heinrich Krieghoffs vapenfabrik är i princip en kulturinstitution för klassiska jaktvapen och detta vapen borde till viss del representera den klassiska drillingen. Krieghoff låg precis som Merkel tidigare i staden Suhl i forna Östtyskland och efter krigets slut flyttade företaget över till västsidan.

ETT KLASSISKT vapen tillverkat med stor hantverksmässig skicklighet. Drillingen är en av Krieghoffs gamla trotjänare och som har sett likadan ut i många år. Vapnet är

KALIBER 12 ELLER 20? En smaksak, men den som testat båda kalibrar verkar i de flesta fall föredra kaliber 20.

naturligtvis oerhört välgjort och även testets dyraste. Dessvärre är vapnet mycket trögmanövrerat och toplevernyckeln går väldigt trögt. Nu är visserligen en sådan tröghet ganska enkel att justera, men på något sätt känns det fel att ett vapen i en såpass hög prisklass behöver justeras mekaniskt efter köp.

Det testade vapnet är i kaliber 12 och med stål-baskyl. Då drillingar av naturen är både klumpiga och tunga i sig, så är en kaliber

12 dito jämfört med en kaliber 20 ännu tyngre och otymligare. Jämförelsen haltar därmed lite grann jämfört med 20-kalibersdrillingarna.

I övrigt syns det att det här är en hantverksmässigt producerad drilling med till exempel handgravyr som ett tydligt kännetecken från en svunnen tid. Men det är ändå egendomligt att Optima Trophyn, som kostar nästan 20 000 kronor mindre, känns så ofantligt mycket bättre.

Krieghoff Optima Trophy

Detta är en av testets populäraste bössor och anledningen härtill kan naturligtvis till viss del vara att den är i kaliber 20 och har aluminium-baskyl. Kaliber 20 känns som en mycket mer lämpad drillingkaliber än kaliber 12 som gör att vapnen blir otroligt tunga och felbalanserade. Optima Trophy finns även i kaliber 12 och den finns både med stål- eller aluminiumbaskyl, vikt-skillnaden på baskylerna är cirka 400 gram.

Vapnet finns i en mängd varianter från vanlig drilling till dubbelstudsardrilling och även med tre kulpipor. Det finns gott om tillval till Trophyn där man exempelvis kan få löstagbara choketuber, vapnet godkänt för stål-hagel, hagelpiporna samskjutna och så vidare. Optima Trophyn är helt klart en god representant för kaliber 20 och vapnet känns också fantastiskt trevligt.

Dessvärre, eller kanske dessbättre beroende på vem som tillfrågas, har Krieghoff betydligt

EN VACKERT OCH ENKELT utformad baskyl i aluminium, vilket medför att bössan blir cirka 400 gram lättare än om baskylen varit utförd i stål.

mer hantverkskänsla än systemtänk, och vill man i framtiden ha nya pipor eller något annat, måste vapnet skickas tillbaka till fabriken för inpassning.

Detta vapen blev min personliga favorit vid hagelskjutningen där dess utsökta kombination av vikt,

balans och lätthanterlighet gör det till en annorlunda drilling. Intressant att notera är att av oss fem testskyttar hade tre valt Trophyn – om man kunde göra det valet utan att ta hänsyn till ekonomin – trots att den samlade betygsättningen blev bättre på Blasern.

Zoli

Testets budgetbössa ligger i princip jämbördes med Merkeln och var för övrigt den enda med traditionell säkring och kulomställare. Detta känns säkerligen behagligt för vissa personer som lättare känner igen sig, men samtidigt innebär det en ökad risk för att fel pipa avfyras, vilket kan vara direkt livsfarligt.

Zoli ligger absolut lägst i pris och jämfört med vissa andra vapen i testet kan den lätt uppfattas som prisvärd. Zolin kändes naturligtvis lite tung, då den väger mest av de testade drillingarna, men då den har längst pipor är det egentligen inte så konstigt.

ZOLIN är den enda drillingen som är försedd med traditionell kulomställare (ovan) och traditionell säkring (till höger) och därmed också en alltid uppspänd kulpipa. För hagelskytten är den emellertid lätt och snabb att anpassa sig till.

Vapnet fungerade emellertid utan några bekymmer och det enda allvarliga problemet var felläget i förhållande till siktena.

SÅ HÄR TYCKTE TESTSKYTTRNA

	Pris	Kaliber	Vikt	Längd	Piplängd	Separat kulpännare	2/3 skott*	Friliggande kulpipa	Automatisk säkring	Snälltryck
Blaser	38 800:-	20-7x57R	3,4	1010	575	ja	2	ja	ja	nej
Merkel	37 500:-	12-9,3x74R	3,35	980	550	ja	3	nej	nej	ja
Krieghoff Triumph	85 995:-	12-7x57R	3,45	970	550	ja	3	nej	nej	ja
Krieghoff Trophy	66 000:-	20-7x57R	3,1	990	550	ja	2	nej	nej	ja
Zoli	23 995:-	12-7x57R	3,6	1030	600	nej	3	nej	ja	ja

*Med 2/3 skott menas om man kan avfira två eller tre skott innan bössan behöver brytas.

	Stockning	Hantering	Tryck	Skjutegenskaper	Balans	Systemtänk	Omladdningshastighet	Slutbetyg
Blaser	4	4,8	3,6	5	4,4	5	3,8	30,6
Merkel	2,6	2	3,5	3,5	3,5	2,5	2,25	19,85
Krieghoff Triumph	3,6	3	3,4	3,6	3,8	2	2,6	22
Krieghoff Trophy	4,6	4,4	4	4,4	4,6	2	4,4	28,4
Zoli	3,4	2,8	1,8	2,8	3,2	2	2,2	18,2

JOF TESTAR DRILLINGAR

HANTVERSKÄNSLAN är större än själva systemtänket på Optima Trophyn.